

בזכות רפואה שלמה ליונתן דניאל בן טובה

1. Parshas Emor 24:10-12

There came out among the Israelites one whose mother was Israelite and whose father was Egyptian. And a fight broke out in the camp between that half-Israelite and a certain Israelite.

The son of the Israelite woman pronounced the Name in blasphemy, and he was brought to Moses—now his mother's name was Shelomith daughter of Dibri of the tribe of Dan—

And he was placed in custody, until the decision of Hashem should be made clear to them.

וַיֵּצֵא בֶן־אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית וְהוּא בֶן־אִישׁ
מִצְרַיִם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּנְצוּ בַּמַּחֲנֶה
בֶּן הַיִּשְׂרָאֵלִית וְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי:
וַיִּקְבַּע בֶּן־הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת־הַשֵּׁם
וַיִּקְלַל וַיִּבְיֹאוּ אֹתוֹ אֶל־מֹשֶׁה וְשֵׁם אִמּוֹ
שְׁלֹמִית בַּת־דִּבְרִי לַמְטֵה־דָן:
וַיִּנְיְחוּהוּ בַּמַּשְׁמֵר לַפָּרֶשׁ לָהֶם עַל־פִּי
ה':

2. Rashi (ibid)

A Baraitha states that יצא means, he came out of the judicial court of Moses where he had been pronounced to be in the wrong in the following matter: although his father was an Egyptian he had gone to pitch his tent in the camp of the tribe of Dan to whom his mother belonged (cf. v. 11). They (the men of Dan) said to him, "What have you to do here" (lit., what is your character that gives you the right to come here?). He replied. "I am one of the children of the tribe of Dan". Thereupon they said to him, "Scripture states: (Numbers 2:2) "Every man [of the children of Israel shall encamp] by his own standard, that bears the signs of their father's house"! He thereupon went in to the judicial court of Moses to have the matter decided and came forth (יצא) declared to be in the wrong. He then stood up and blasphemed (Sifra, Emor, Section 14 1; Leviticus Rabbah 32 3).

THE SON OF AN EGYPTIAN MAN — It was the Egyptian whom Moses had killed (Leviticus Rabbah 32 4; cf. Exodus 2:11 where Scripture also uses the expression "איש מצרי"; cf. also Rashi thereon).

AMONG THE CHILDREN OF ISRAEL — This teaches us that he had become a proselyte (Sifra, Emor, Section 14 1).

THEY QUARRELLED IN [or CONCERNING] THE CAMP, about matters connected with the camp (i. e. as to where was his proper place in the camp; Sifra, Emor, Section 14 1; cf. Rashi on יצא בן אשה ישראלית).

ויצא בן אשה ישראלית. מהיכן יצא? רבי לוי אומר מעולמו יצא, רבי ברכיה אומר מפרשה שלמעלה יצא, לגלג ואמר "ביום השבת יערכנו" דרוך המלך לאכל פת חמה בכל יום, ששם פת צוננת של תשעה ימים, בתמיה? ומתניתא אמרה מבית דינו של משה יצא, מחיב, בא לטע אהלו בתוך מחנה דן, אמרו לו מה טיבך לכאן? אמר להם מבני דן אני, אמרו לו "איש על דגלו באתת לבית אבתם" כתיב (במדבר ב'), נכנס לבית דינו של משה ויצא מחיב, עמד וגדף (ספרא, ויקרא ל"ב):

בן איש מצרי. הוא המצרי שהרג משה (שם).

בתוך בני ישראל. מלמד שנתגיר (ספרא).

וינצו במחנה. על עסקי המחנה:

בזכות רפואה שלמה ליונתן דניאל בן טובה

3. Sanhedrin 99b

What is the significance of the phrase in the verse "And Lotan's sister was Timna"? The Gemara explains: Timna was the daughter of kings, as it is written: "The chief of Lotan" (Genesis 36:29), and: "The chief of Timna" (Genesis 36:40), and each chief is a member of a monarchy, albeit without a crown. Timna sought to convert. She came before Abraham, Isaac, and Jacob, and they did not accept her. She went and became a concubine of Eliphaz, son of Esau, and said, referring to herself: It is preferable that she will be a maidservant for this nation, and she will not be a noblewoman for another nation. Ultimately, Amalek, son of Eliphaz, emerged from her, and that tribe afflicted the Jewish people. What is the reason that the Jewish people were punished by suffering at the hand of Amalek? It is due to the fact that they should not have rejected her when she sought to convert.

דאתן עלה מיהת אחות לוטן תמנע
מאי היא? תמנע בת מלכים הואי
דכתיב (בראשית לו, כט) אלוף
לוטן אלוף תמנע וכל אלוף
מלכותא בלא תאגא היא. בעיא
לאיגורי באתה אצל אברהם יצחק
ויעקב ולא קבלוה, הלכה והיתה
פילגש לאליפז בן עשו אמרה מוטב
תהא שפחה לאומה זו ולא תהא
גבירה לאומה אחרת. נפק מינה
עמלק דצערינהו לישראל. מאי
טעמא? דלא איבעי להו לרחקה....

4. Rav Chaim Shmuelevitz – שיחות מוסר מאמר פה

אברהם אבינו שהיה מנייר את האנשים, היתה דעתו מכרעת שלא לגייר את
זו, ולא אברהם אבינו בלבד אלא כל שלשת האבות הקדושים מסקו שאין לקבלה,
ומתוך כך אנו מבינים היטב מה טיבה של זו שנועשית לבסוף אמו של עמלק,
ואעפ"י כן רואים אנו עד כמה נתבעו על כך, עד שיצא ממנה עמלק דצערינהו
לישראל.

[עמלק שהוא כח הסט"א, כדכתיב: "מלחמה לד' בעמלק מדר דר" (שמות יז
טז), יצא ע"י הריחוק שהרחיקו את תמונע, כי הסט"א יונק את כחו ממקום שיש בו
ריחוק ופירוד, וכמו שמצינו בגמ' גיטין (גב א): "הנהו בי תרי דאיגרי בהו שטן, בכל
בי שימשי הוו קא מינצו בהדי הדדי, איקלע ר' מאיר להתם, עכבינהו ג' בי שימשי
עד דעבד להו שלמא, שמעיה לשטן דקאמר ווי דאפקיה ר"מ להווא גברא מביתיה"
[ע"ע מאמר עז].]

Rav Chaim Shmuelevitz

Rav Eliezer Yehuda Finkel

"אוהב את הבריות ומקרבן לתורה" - שתיים אלו אחת הן, שאי אפשר לקרב
את הבריות לתורה אלא על ידי אהבת הבריות. כי באמת אדם שתוכו רע מהווה
סכנה לכל סביבתו, והבא לנסות להשפיע עליו להחזירו למוטב הרי הוא מכניס
עצמו לסכנה. ולא עוד, אלא שמחשבה זו שחשב אותו אדם בלבו - "אילו היה
אהרן יודע צפון לבי ורוע מסעלי לא היה מתיר לעצמו להסתכל עלי" אמת היא,
ואין צדיק כאהרן יכול להסתכל עליו מחמת רגשי תיעוב הממלאים אותו למראה
האיש הרע הלזה, ואם כן האידן מקרבין אדם זה לתורה, רק ע"י מידת "אוהב את
הבריות", גוברת האהבה על החשש מהסכנה ועל רגש הריחוק, ועל ידה מסוגל
הצדיק לקרב את הכל, ולהעלות את אור התורה במחשכי לב הבריות.

5. Rav Yitzchak Isaac Sher (1875-1952) – ג"ג אהבה

פיתוח כח האהבה (א')

השלום והריעות, אהבת היופי, הסדר והניקיון, אהבת החיים והרוחות בעבודה, אהבת האמת והיושר, הצניעות והקדושה, אהבת הזולת ובפרט - אהבה למטיב לו בהכרת טובה מתוך רוממות הנפש, ולא תהא אהבה זו ח"ו מתוך רצון לקבל עוד מהמטיב לו, אלא מתוך אהבה לאותו שהטיב עמו, שגילה והוכיח במעשיו שהוא אוהב אותי, ועל כן גם הוא צריך לאהוב אותי. כי כן חובת הנברא, לאהוב את מי שאהב אותו. וכשיתעלה האדם לאהבת המעלות, יבוא מכחה לאהוב גם את כל מי שנמצא בו אחת מאלו המעלות שהוא אוהב, ודאי שיאהב את מי שנמצא בו הרבה מהם, ומתוך כך, תקל עליו העבודה לאהוב את ד' יתברך, אשר לו רומיה תהלה.

וכאשר יתבגר ויתגדל זה הנער, וישא אשה, יאהב את ביתו ואת בני ביתו, את שכיניו וקרוביו, עוזריו וידידיו, ויקיים מצות "ואהבת לרעך כמוך" (קדושים י"ט, י"ח) במידה גדולה. ובזאת יתעלה במעלות האהבה ובפיתוח כחה, וכך יצליח להשתלם בשלימות הנפש, עד שיהיה עובד ד' מאהבה.

כך, בדרך זו יש לו לאדם לפתח בלבו אהבה ומסירות לכח זה של מעלת האהבה, המעלה את האדם ומרוממתו לכל השלימות ומרחיקתו מן התאוה והבהמיות והשפלות. ועליו לאהוב את האהבה ולרדוף בכל כוחו להשיגה ולקנותה. ובפרט, שבכוה"ר לא הכל זכו להתחנך כראוי בילדותם, ע"י הורים ומחנכים, א"כ ודאי מי שלא למדו אביו או רבו, מחוייב ללמד את עצמו ולהתחנך בדבר, ברדיפה אחר האהבה.

ובכוונותינו הרבים, השפילה אותנו הגלות, ורוב אנשי העולם מטומטמים בכח האהבה, עד שאין להם שום הרגשה בזה, ואין מורה ומדריך אותם. ובאמת, שגם בספרי מוסר, אנו מוצאים רק דרכי הנהגה למי שכבר יש בו רגש של אהבה, אבל לא נתבאר כיצד קונים או מפתחים כח זה בלב ובנפש. ואף ב"מסילת ישרים" שכתב בהקדמתו בזה"ל: "האהבה כמו כן, אם לא נשתדל לקבוע אותה בלבונו, בכח כל האמצעים המגיעים אותנו לזה, איך נמצאה בנו", הרי שבפנים הספר, אין אנו מוצאים ביאורים של אלו האמצעים, שעל ידם נקנית האהבה. על כן, עלינו חוב קדוש להתבונן בזה הענין כראוי, ולהעמיד את הדבר על מכונו. וד' יתברך יעזרונו על זאת.

תוכנן של מצוות רבות בתורה, הוא ענין האהבה, כמו אהבת קרובים, הורים ומורים, אהבת המעלות והחכמה, אהבת תורה ולומדיה, אהבת חסד ומשפט, אהבת השלום והאמת. ועל כולנה, כתרה של זו המידה, הוא אהבת ד' יתברך. אם כן, מן הראוי היה, שיעמול אדם בעמל נפשו לפתח בקרבו את כח האהבה, המעלה את האדם לכל השלמות, עד העשותו עובד ד' מאהבה. וכיצד הוא סדר פיתוח כח זה?

תחילת התפתחותו של כל אדם בכל עניני חייו באה לו - כמובן - מאביו ומאמו, וכיון שכן, הרי גם לענין פיתוח כח האהבה, הם צריכים ליטול חלק בראש, ועליהם המצוה לפתח בבנם ובבתם רגשי אהבה, ע"י חינוכו להרגיש רגש אהבה להוריו. האב יחנך ויפתח בילד רגש אהבה לאמו, והאם תחנך את ילדה לאהוב את האב, ויתחנך הילד ע"י הוריו לאהובם בכל לבב, עד שיהא לבו חפץ ליתן לאביו ולאמו מכל מה שיש בידו, וישתדל בכל כחו לעשות להם נחת-רוח. וכשיגדל הילד, יחנכוהו לאהוב את אחיו ואחיותיו וכל קרוביו, ואת כולם יאהב, מפני שהם אהובים להוריו, וכדרך שמצינו ביעקב אבינו שנאמר בו "וישק את צאן לבן אחי אמו" (בראשית כ"ט, י'), הרי נתבאר בכתוב שהשקה את הצאן, מחמת היותו צאנו של אחי אמו, כי על כן, את אמו הלא הוא אוהב, ומפני אהבתו אותה הוא אוהב גם את קרוביה האהובים לה, ואפילו את רכושם. וזהו שפתח שם הכתוב ואמר: "ויהיה כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן" וגו', והיינו שכל האהבה הזו, באה מחמת אהבת אמו, כמו שנתבאר.

וכשיגדל הילד על ברכי החינוך הוזה בפיתוח כח האהבה, יתחנך עוד לאהוב את המעלות והמידות כולן, כמו אהבת חסד, אהבת התורה ולומדיה, אהבת החכמה והחכמים, אהבת השכל, אהבת משפט צדק, אהבת

6. Megillas Rus 1:19-21

And the two went on until they reached Bethlehem. When they arrived in Bethlehem, the whole city buzzed with excitement over them. The women said, "Can this be Naomi?"

"Do not call me Naomi," she replied. "Call me Mara, for Shaddai has made my lot very bitter.

I went away full, and Hashem has brought me back empty. How can you call me Naomi, when Hashem has dealt harshly with me, when Shadd-ai has brought misfortune upon me!"

**וַתֵּלֶכְנָה שְׁתֵּי הֵמָּה עַד־בֵּית לַחֵם וַיְהִי כַּבֹּאֲנָה בֵּית לַחֵם וַתֵּהֶם כָּל־הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֹּאמְרֵנָה הַזֹּאת נַעֲמִי:
וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶן אִל־תִּקְרְאֵנָה לִי נַעֲמִי קְרָאוּ לִי מָרָא כִּי־הִמַּר שָׂדֵי־י לִי מֵאֵד:
אֲנִי מָלְאָה הַלֶּכְתִּי וְרִיקִים הָשִׁיבֵנִי ה' לָמָּה תִקְרְאֵנָה לִי נַעֲמִי וְה' עָנָה בִּי וְשָׂדֵי־הָרַע לִי:**

7. Nishmas Prayer on Shabbos Morning

וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ, בְּרָעַב
 וְנָתַתָּנוּ, וּבְשֶׁבַע כֶּלֶבֶלֶתָנוּ, מִחֶרֶב
 הִצַּלְתָּנוּ, וּמִדְּבַר מַלְטָתָנוּ, וּמִחֲלָיִים
 רָעִים וְנֶאֱמָנִים דִּלִּיתָנוּ. עַד הֵנָּה
 עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ, וְלֹא עֲזָבוּנוּ חַסְדֶיךָ,
 וְאֵל תִּמְשְׁנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְנֹצֵחַ.

8. Siddur HaGr"a - Commentary of the Vilna Gaon on Nishmas

אבני אליהו

עד הנה עזרונו רחמך ולא עזבונו חסדיך
 ואל תמשנו ה' אלֵינוּ לנֹצֵחַ, כלומר
 מה שאתה עד הנה עזרונו, הוא רחמך ולא
 למעננו, ומה שאתה לא עזבונו, הוא חסדיך, ולכן
 אני בפורחים שאל תמשנו ה' אלֵינוּ לנֹצֵחַ, כי אם
 היה בשבילנו היינו מתייראים שמא יגרום החמא,
 אבל כאשר למען חסדיך אין אנו מתייראין כלל, כי
 חסדיך המה קיימים תמיד, (משלי כה, טו).

9. Commentary of the Vilna Gaon on Megillas Rus

צ"ק לך איבדך בכל שערך, לא כתיב: אשר יצור לך,
 כי מצור הוא מבחוף לעיר ומצוק הוא בעיר, כמו שנאמר
 וסג: אשר יציק לך בכל שערך, ורצה לומר, צרות
 לבבי הרחיב, רוצה לומר, מה שהיה לצרות מבחוף
 המסככים אותו לעכב אותי לעשות כרצוניהם היה
 להרחבת הלב בעבודתו יתברך שמו, אבל ממצוקותי,
 היינו דברים הנוגעים עד פנימיות הלב הושיעני] וזה
 שאמרת: אל תקראו לי ב', רוצה לומר, אתם מתמיחים
 הזאת נעמי שהיתה מקודם [כי נעמי על שם הטוב שהיה
 לה מקודם], לזה אמרת: תקראו ב', רוצה לומר, שהיה
 לי מקודם טובות הרבה, ואדרבה קראן לי מרה, רוצה
 לומר, שתולה כשהיה לי הטוב היה לי לגרעון באמונת
 ה', והאמת על זה כשהייתי מלאה כל טוב הלכתי מארץ
 ישראל, ורוצה לומר, היה לי למדריגה פתחה והלכתי
 מסקום קדוש, וריקם, כשנעשיתי ריקם מכל הטוב
 ומבבוי צרות, וכיתי שהישיבני ה' לטקום הזה, ועיין
 עוד מה שכתבתי על פסוק [בראשית לב ז': קטונתי מכל
 החסדים כו': וגו] ותלך ותבא ותלקט. רוצה לומר, שהלכה

גדול, כי העונש הבא מצד הנינא גדול מאד, וזה
 שאמרת: אל תקראו לי עוד נעמי, רוצה לומר, אל תצפו
 עוד שיהיה נקרא שמי נעמי, היינו שיהיה טוב לי, כי
 כיון שה', שהוא מדת החסד, ענה כי, עוד יש לומר, אל
 תקראו לי עוד נעמי ב', על דרך: אך טוב וחסד ירדפוני
 כל ימי חיי ותהלים כג ו), רצה לומר, כשהיה לאדם תמיד
 אך טוב באמת הוא רדיפה אצלו, כי ברבות הטוב יבעט
 ביוצרו ויקטין בטובו אליו, כמו שכתוב [דברים לב טו]:
 וישמן ישורון ויבעט, ואדרבה שטוב לו לאדם שיהיה לו
 קצת יסורים בזה העולם כי הם יקרבו אותו לעבודתו.
 ועל דרך זה צרות לבבי הרחיבו [ותהלים כה יז], רצה
 לומר, שמה שהיה לו צרות היה לו להרחבת לב בעבודתו
 יתברך שמו [וממצוקותי הושיעני (כנראה המשך הפסוק
 בתהלים שם, ושם כתיב: מצוקותי הוציאני, פירוש ההבדל
 בין צר ומצוק (ראה משלי א כו) כי צר הוא מבחוף ומצוק
 מסככים, כמו שנאמר [דברים כה טו]: במצור ובמצוק אשר